

Sygn. akt VII U 303/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2018r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: Marta Jachacy

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 listopada 2018r. w Warszawie

sprawy Fundacji (...) z siedzibą w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.

z udziałem P. B., T. K., A. J., M. J. i D. M.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania Fundacji (...) z siedzibą w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...)

z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...)

z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...)

z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...)

z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...)

z dnia 15 czerwca 2018 roku, nr (...)

1. umarza postępowanie w części, w jakiej zaskarżona decyzja z dnia z dnia 10 stycznia 2018 roku, nr (...) została zmieniona przez decyzję z dnia 15 czerwca 2018 roku, nr (...),

2. oddala odwołania w pozostałym zakresie;

3. zasądza od Fundacji (...) z siedzibą w W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Fundacja (...) z siedzibą w W., zwana dalej Fundacją, w dniu 13 lutego 2018r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), stwierdzającej że P. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach: od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r. oraz od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i

ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiące: wrzesień 2013r., czerwiec 2014r., wrzesień 2014r., luty 2015r. i lipiec 2015r.

Pełnomocnik odwołującej się Fundacji zaskarżył przedmiotową decyzję w całości, zarzucając brak wszechstronnej i całościowej analizy stanu faktycznego i oceny materiału dowodowego oraz naruszenie przepisów:

1. art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a i c, art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 2, art. 18 ust. 3, art. 20 ust. 1, art. 36 ust. 1 i 11, art. 38 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że P. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji z tytułu zawartych z Fundacją umów uznanych przez organ rentowy jako umowy o świadczenie usług z podstawą wymiaru składek jak w zaskarżonej decyzji w sytuacji, gdy uznać należy, że P. B. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, gdyż umowy zawarte z Fundacją (...) są umowami o dzieło i brak jest podstaw do ustalenia podstawy wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne;
2. art. 734 § 1 k.c. w zw. z art. 750 k.c., poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie, że P. B. i odwołująca się Fundacja zawarli umowy o świadczenie usług w sytuacji, gdy zawarte umowy należy uznać za umowy o dzieło;
3. art. 627 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy zawarte umowy między P. B. i Fundacją mają charakter umów o dzieło;
4. art. 65 k.c. w zw. z art. 353¹ k.c. poprzez przyjęcie, że umowy mają charakter umów o świadczenie usług w sytuacji, gdy zamiarem stron i celem umowy było zawarcie umów o dzieło i strony ukształtowały umowę zgodnie z charakterem umowy o dzieło, czego organ rentowy nie wziął pod uwagę.

Wskazując na powołane zarzuty pełnomocnik strony odwołującej się wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie, że P. B. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowemu w okresach wskazanych w zaskarżonej decyzji z tytułu zawartych umów z Fundacją i w związku z tym ustalenie braku podstaw do ustalenia wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia, ewentualnie
2. uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu,
3. zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania pełnomocnik Fundacji wskazał, że zaskarżona decyzja ZUS w zakresie podlegania ubezpieczeniom społecznym jest oparta na błędnym ustaleniu, że umowy zawierane w ramach Programu Kumulacja (...) między zainteresowanym a odwołującą się są umowami o świadczenie usług, a nie umowami o dzieło. Stanowisko takie nie znajduje podstaw w przepisach prawa i zgromadzonym materiale dowodowym i wynika z niezbadania i niezrozumienia istoty, celu oraz zasad Programu Kumulacja (...), w ramach którego były zawierane kontrolowane umowy. Pełnomocnik wyjaśnił, że zawierano je z wybitnymi sportowcami, którzy mieli opracować autorski scenariusz zajęć sportowych dla młodzieży, który miał następnie być przez nich realizowany. Każdy scenariusz miał charakter indywidualny i niepowtarzalny z uwagi na jego autorów, którzy posiadali własne doświadczenia w ściśle określonych dziedzinach sportu. Tym samym nie powinno być wątpliwości, że opracowanie scenariusza zajęć sportowych i przeprowadzenie cyklu zajęć według tego scenariusza ma charakter dzieła w rozumieniu ustawy o Prawie autorskim i prawach pokrewnych. Dodatkowo pełnomocnik strony odwołującej się zarzucił, że ZUS nie zapoznał się z dziełami wykonywanymi przez sportowców i trenerów, z którymi były zawierane umowy, pominął dokumenty przedstawione

w toku postępowania wyjaśniającego, a jedynie skupił się na nazwie zawieranych przez Fundację umów, zamiast na badaniu, jaki był ich cel oraz zgodny zamiar stron (odwołanie z dnia 6 lutego 2018r., k. 3 - 11 a.s.).

Fundacja (...) z siedzibą w W. złożyła również odwołania o tożsamej treści, jak w przypadku P. B., dotyczące decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W.:

- z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), stwierdzającej, że A. J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiące: wrzesień 2013r. i kwiecień 2014r. (odwołanie z dnia 6 lutego 2018r., k. 3- 11 akt o sygn. VII U 310/18);

- z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), stwierdzającej, że M. J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach: od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. oraz od 29 sierpnia 2015r. do 30 czerwca 2016r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiące: luty 2015r. i luty 2016r. (odwołanie z dnia 6 lutego 2018r., k. 3- 11 akt o sygn. VII U 311/18);

- z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), stwierdzającej, że T. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach: od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r., od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. oraz od 29 sierpnia 2015r. do 30 czerwca 2016r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiąc wrzesień 2015r. (odwołanie z dnia 6 lutego 2018r., k. 3- 11 akt o sygn. VII U 316/18);

- z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), stwierdzającej, że D. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiąc wrzesień 2014r. (odwołanie z dnia 6 lutego 2018r., k. 3- 11 akt o sygn. VII U 324/18);

- z dnia 15 czerwca 2018r., nr (...), zmieniającej decyzję z dnia 10 stycznia 2018r. w ten sposób, że T. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 8 września 2015r. do 11 listopada 2015r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalającej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne za miesiąc wrzesień 2015r. (odwołanie z dnia 2 lipca 2018r., k. 3- 11 akt o sygn. VII U 845/18).

Zarządzeniami z dnia 15 marca 2018r. i 7 sierpnia 2018r. - na podstawie art. 219 k.p.c. - nastąpiło połączenie spraw z odwołań od decyzji dotyczących A. J., M. J., T. K. i D. M. ze sprawą z odwołania Fundacji od decyzji dotyczącej P. B. (zarządzenia z dnia 15 marca 2018r. - k. 24 sygn. akt VII U 310/18, k. 35 sygn. akt VII U 311/18, k. 43 sygn. akt VII U 316/18, k. 31 sygn. akt VII U 324/18; zarządzenie z dnia 7 sierpnia 2018r. - k. 43 sygn. akt VII U 845/18).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołań złożonych przez Fundację (...), a dotyczących P. B., A. J., M. J., T. K. i D. M. oraz o zasądzenie na jego rzecz od strony odwołującej się kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swe stanowisko organ rentowy wyjaśnił, że w okresie czerwiec - wrzesień 2017 roku przeprowadzono u płatnika składek Fundacja (...) kontrolę w zakresie zgłaszana do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, a także odnośnie rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest płatnik składek. Podczas kontroli stwierdzono, że płatnik składek nie zgłosił do ubezpieczeń społecznych oraz ubezpieczenia zdrowotnego osób, które wykonywały pracę na podstawie umów nazwanych „umowa o współpracy”. W ocenie organu rentowego umowy te nie mają cech charakterystycznych dla umowy o dzieło, gdyż są one umowami starannego działania, a ich rezultat nie ma postaci materialnej lub

niematerialnej, ale ucieleśnionej w jakimś nośniku, wobec czego nie można mówić o rękojmi za wady dzieła. Organ rentowy powołał się również na poglądy wrażane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, z których wynika, że umowy dotyczące systematycznego wykonywania czynności sportowych lub trenerskich za okresowo wypłacanym wynagrodzeniem powodują co do zasady obowiązkowe objęcie ubezpieczeniem społecznym na podstawie umowy o świadczenie usług (odpowiedzi na odwołania z dnia 6 marca 2018r., k. 50 – 79 a.s., odpowiedź na odwołanie z dnia 16 lipca 2018r., k. 37 – 41 sygn. akt VII U 845/18).

Dodatkowo, odnosząc się do decyzji wydanych w sprawie zainteresowanego T. K., organ rentowy wniósł o umorzenie postępowania w zakresie w jakim decyzja z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), została zmieniona decyzją z dnia 15 czerwca 2018r., nr (...). W pozostałym zakresie wniósł natomiast o oddalenie odwołania (pismo procesowe z dnia 20 czerwca 2018r., k. 124 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca się Fundacja (...) z siedzibą w W. jest organizatorem programu (...), który miał kilka edycji. Jest to autorski program Fundacji wypracowany i opracowany na podstawie badań i realizowany z udziałem młodzieży, rodziców i trenerów, mający na celu przeciwdziałanie zmniejszającej się z roku na rok aktywności fizycznej młodzieży w wieku gimnazjalnym (Regulaminy Programu (...), k. 13-24 a.s., zeznania świadka E. G., k. 205 - 208 a.s.).

W latach 2013-2016 Fundacja (...), wcześniej występująca pod nazwą Fundacja (...), zorganizowała łącznie trzy edycje programu (...). Zasady programu, w tym zasady jego przeprowadzenia, warunki zgłoszenia uczestnictwa oraz dokładny harmonogram i terminy jego realizacji, były co roku ustalane w regulaminie programu obowiązującym dla danej edycji. Główne zasady i założenia programu nie ulegały w powyższym okresie istotnej zmianie (Regulaminy Programu (...), k. 13-24 a.s., zeznania świadka E. G., k. 205 - 208 a.s.).

Zgodnie z zasadami sformułowanymi w regulaminach programu (...), program składał się z dwóch części: konkursowej, polegającej na wyborze w drodze konkursu najlepszych autorskich scenariuszy zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym, oraz realizacyjnej, polegającej na przeprowadzeniu zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym, a także akcji edukacyjnej dla rodziców młodzieży w wieku gimnazjalnym i nauczycieli wychowania fizycznego. W części konkursowej program był skierowany do byłych zawodników różnych dyscyplin sportowych mających sukcesy krajowe co najmniej na poziomie mistrzostw krajowych, którzy deklarowali wolę zaplanowania, zorganizowania i realizacji autorskich scenariuszy zajęć sportowych dla młodzieży gimnazjalnej. Osoby te, chcąc wziąć udział w programie (...), były zobowiązane do złożenia w stosownym terminie dokumentów określonych w regulaminie programu, w tym także formularza zgłoszeniowego. W formularzu zgłoszeniowym do programu autor opisywał swoje doświadczenie sportowe oraz podawał informacje o proponowanym scenariuszu zajęć sportowych, w tym: tytuł zajęć, opis pomysłu na zajęcia, przykładowy scenariusz zajęć, wskazanie elementów innowacyjnych w scenariuszu oraz partnerów w organizacji i prowadzeniu zajęć, a także sposoby rekrutacji młodzieży oraz organizację zajęć. Scenariusz miał być skierowany do młodzieży gimnazjalnej o różnych predyspozycjach fizycznych i umiejętnościach sportowych, przy czym w pierwszej kolejności miał obejmować młodzież dotychczas mało aktywną fizycznie, zajęcia miały mieć charakter nieodpłatny, a ich celem było podnoszenie sprawności fizycznej młodzieży. Ponadto w formularzu wskazywano również preliminarz kosztów, w tym wynagrodzenie zgłaszającego. Wyboru scenariuszy wskazywanych w formularzach zgłoszeniowych dokonywała powołana przez Fundację kapituła, w skład której wchodziły jej pracownicy, przedstawiciele Totalizatora Sportowego oraz Ministerstwa Sportu i Turystyki. Zwycięskie scenariusze, które określano (...), były kierowane do realizacji, a z ich autorami Fundacja nawiązywała umowy o współpracy. W ramach tych umów osoby te zobowiązywały się do realizacji stworzonego przez siebie projektu (Regulaminy programu (...), k. 13-24 a.s., zeznania świadka E. G., k. 205 - 208 a.s., zeznania świadka E. B., k. 208 – 211, zeznania zainteresowanej D. M., k. 211 – 213 a.s., zeznania zainteresowanego M. J., k. 213 – 215 a.s.).

Jedną z osób, która zgłosiła swój udział w programie (...), był P. B., kajakarz – instruktor kajakarstwa, m.in. medalista olimpijski z S. w 2000r., uczestnik innych igrzysk olimpijskich, medalista mistrzostw świata i Europy, wielokrotny mistrz Polski, który ukończył studia na kierunku wychowanie fizyczne w specjalności nauczycielskiej (formularze

zgłoszeniowe zainteresowanego P. B. do Programu Kumulacji (...), k. 371 – 381 tom I akt kontroli, potwierdzona kopia dyplomu ukończenia (...) w W., k. 365 tom I akt kontroli).

Po zakwalifikowaniu się do poszczególnych edycji programu (...) P. B. za każdym razem zawierał z Fundacją (...) umowy o współpracy. W sumie, współpracując z odwołującą się Fundacją, podpisał dwie takie umowy: z dnia 16 września 2013r. oraz z dnia 5 września 2014r. W preambule każdej z umów wskazano, że strony podejmują współpracę na zasadach określonych w umowie w związku z realizacją programu (...) przez Fundację (...), zgłoszeniem prowadzącego swojego scenariusza zajęć sportowych z młodzieżą w wieku gimnazjalnym oraz zakwalifikowaniem tego projektu do realizacji. Przedmiotem każdej z umów (§ 1) było powierzenie przez Fundację (...) (Organizatora) P. B. (Prowadzącemu) realizacji zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach Programu (...) według Autorskiego Projektu prowadzącego. Poszczególne umowy różniły się częściowo, przede wszystkim w zakresie ilości i harmonogramu zajęć, jakie zainteresowany miał wykonać zgodnie z projektem. Za wykonanie każdej z umów miał otrzymać wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami § 4 umowy. W przypadku umowy z dnia 16 września 2013r. była to kwota 20.000 zł brutto, płatna w 2 ratach - 12.000 zł brutto i 8.000 zł brutto. Natomiast w przypadku umowy z dnia 5 września 2014r. kwota wynagrodzenia wynosiła 22.000 zł brutto i płatna była w 3 ratach: 12.000 zł oraz dwa razy po 5.000 zł. W każdej umowie (§ 5) zawarto również postanowienia dotyczące odpowiedzialności zainteresowanego za niewywiązywanie się lub nienależyte wywiązanie się przez niego z zobowiązań umowy (umowy o współpracy z dnia 16 września 2013r. oraz z dnia 5 września 2014r., k. 317 – 355 tom I akt kontroli).

P. B. realizował zajęcia zgodnie ze stworzonymi przez siebie projektami scenariusza w każdej edycji programu oraz umowami o współpracy zawieranymi z Fundacją. Prowadzone przez niego zajęcia, zgodnie ze stworzonym przez niego scenariuszem, były związane z kajakerstwem. Praca była oceniana przez dzieci w formie ankiety, bądź poprzez samą obecność na zajęciach. Zajęcia odbywały się według ustalonego wcześniej harmonogramu. Musiała zostać przeprowadzona minimalna ilość zajęć (formularze zgłoszeniowe zainteresowanego P. B. do Programu Kumulacji (...), 317 – 355 tom I akt kontroli).

Kolejną z osób, która zgłaszała swój udział w programie (...), była A. J. - instruktorka sportu, która ukończyła studia podyplomowe pedagogiczne w Wyższej Szkole (...) w Z. i realizowała zajęcia zgodnie ze stworzonymi przez siebie projektami scenariusza oraz zgodnie z umowami o współpracy zawieranymi z Fundacją. Prowadzone przez nią zajęcia, zgodnie ze stworzonym scenariuszem, były związane z lekkoatletyką (doświadczenie zainteresowanej A. J., k. 1765 - 1767 tom IV akt kontroli, potwierdzona kopia świadectwa ukończenia (...) w Z., k. 1769 tom IV akt kontroli, zaświadczenie o ukończeniu kursu instruktorów sportu, k. 1771 tom IV akt kontroli).

Po zakwalifikowaniu się do edycji programu (...), A. J. zawarła z Fundacją (...) umowę o współpracy z dnia 16 września 2013r. W preambule umowy wskazano, że strony podejmują współpracę na zasadach określonych w umowie w związku z realizacją programu (...) przez Fundację (...), zgłoszeniem prowadzącego swojego scenariusza zajęć sportowych z młodzieżą w wieku gimnazjalnym oraz zakwalifikowaniem tego projektu do realizacji. Przedmiotem każdej z umów (§ 1) było powierzenie przez Fundację (...) (Organizatora) A. J. (Prowadzącej) realizacji zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach Programu (...) według Autorskiego Projektu Prowadzącego. Za wykonanie umowy A. J. miała otrzymać wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami § 4, wynoszące 20.000 zł brutto, płatne w 2 ratach: 12.000 zł brutto i 8.000 zł brutto. W § 5 umowy zawarto również postanowienia dotyczące odpowiedzialności zainteresowanej za niewywiązywanie się lub nienależyte wywiązanie się przez nią z zobowiązań umowy (umowa o współpracy z dnia 16 września 2013r., k. 1749 – 1754 tom IV akt kontroli).

Następną osobą, która zgłaszała swój udział w programie (...), był M. J. - wioślarz, medalista olimpijski w P. w 2008r., medalista mistrzostw świata w latach 2005 - 2007 i 2009, medalista mistrzostw Europy w 2010r., uczestnik igrzysk olimpijskich w 2004r. i 2012r. Praca M. J. była oceniana przez dzieci w formie ankiety, bądź poprzez samą obecność na zajęciach. Zajęcia odbywały się według ustalonego wcześniej harmonogramu. Musiała być przeprowadzona minimalna ilość zajęć (formularze zgłoszeniowe zainteresowanego do Programu Kumulacji (...), k. 1823 – 1829 i 1851 – 1857 tom IV akt kontroli).

Po zakwalifikowaniu się do poszczególnych edycji programu (...), M. J. za każdym razem zawierał z Fundacją (...) umowę o współpracy. Łącznie zainteresowany zawarł dwie takie umowy: z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r. W preambule każdej z umów określono, że strony podejmują współpracę na zasadach określonych w umowie w związku z realizacją programu (...) przez Fundację (...), zgłoszeniem prowadzącego swojego scenariusza zajęć sportowych z młodzieżą w wieku gimnazjalnym oraz zakwalifikowaniem tego projektu do realizacji. Przedmiotem każdej z umów (§ 1) było powierzenie przez Fundację (...) (Organizatora) M. J. (Prowadzącemu) realizacji zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach Programu (...) według Autorskiego Projektu Prowadzącego. Poszczególne umowy różniły się częściowo, przede wszystkim w zakresie ilości i harmonogramu zajęć, jakie zainteresowany miał wykonać zgodnie z projektem. Za wykonanie każdej z umów ustalono wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami § 4 umowy, wynoszące 22.000 zł brutto płatne w 3 ratach: 12.000 zł i dwa razy po 5.000 zł. W każdej umowie (§ 5) zawarto również postanowienia dotyczące odpowiedzialności zainteresowanego za niewywiązywanie się lub nienależyte wywiązanie się przez niego z zobowiązań umowy (umowy o współpracy z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r., k. 1803 - 1841 tom IV akt kontroli).

M. J. realizował zajęcia zgodnie ze stworzonymi przez siebie projektami scenariusza w każdej edycji programu oraz zgodnie z umowami o współpracy zawieranymi z Fundacją. Prowadzone przez niego zajęcia, zgodnie ze stworzonym przez niego scenariuszem, były związane z wioślarstwem oraz z innymi dyscyplinami takimi jak: lekkoatletyka, kolarstwo, strzelanie z łuku. W ramach zajęć odbywały się również pokazy ratownictwa medycznego i pierwszej pomocy. Zajęcia różniły się od siebie. Czasem współprowadzającymi były osoby mające tytuły sportowe w innych dyscyplinach. Fundacja w zakresie realizacji zajęć nie narzucała niczego poza wywiązaniem się z liczby godzin ustalonej w umowie o współpracy. Zainteresowany mógł więc realizować zaplanowane zajęcia według własnej inwencji i indywidualnego pomysłu. Prowadził listy obecności i był zobowiązany do przekazywania ich wraz z dokumentacją zdjęciową do Fundacji. Fundacja nie wizytowała prowadzonych zajęć. W ramach umowy o współpracy ubezpieczony przenosił prawa autorskie do scenariusza i do wykonywanych zdjęć. Autorskim projektem była ta część, która znajdowała się w opisie pomysłu na zajęcia, tj. przykładowy scenariusz (zeznania zainteresowanego M. J., k. 213 – 215 a.s.).

Udział w programie (...) zgłosił również T. K. - wioślarz, medalista olimpijski w S. w 2000r., w A. w 2004r., mistrz świata w latach 1997 – 1998 oraz finalista mistrzostw świata w latach 2001 – 2003, posiadający tytuł magistra wychowania fizycznego w specjalności nauczycielskiej z menedżerstwem i zarządzaniem sportem (formularze zgłoszeniowe zainteresowanego do Programu Kumulacji (...), k. 2761 – 2769 tom V akt kontroli, kopia odpisu dyplomu (...) w P., k. 2775 tom V akt kontroli).

Po zakwalifikowaniu się do programu (...) T. K. za każdym razem zawierał z Fundacją (...) umowę o współpracy. Łącznie podpisał trzy takie umowy: z dnia 16 września 2013r., z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r. W preambule każdej z umów określono, że strony podejmują współpracę na zasadach określonych w umowie w związku z realizacją programu (...) przez Fundację (...), zgłoszeniem prowadzącego swojego scenariusza zajęć sportowych z młodzieżą w wieku gimnazjalnym oraz zakwalifikowaniem tego projektu do realizacji. Przedmiotem każdej z umów (§ 1) było powierzenie przez Fundację (...) (Organizatora) T. K. (Prowadzącemu) realizacji zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach Programu (...) według Autorskiego Projektu Prowadzącego. Poszczególne umowy różniły się częściowo, przede wszystkim w zakresie ilości i harmonogramu zajęć, jakie zainteresowany miał wykonać zgodnie z projektem. Za wykonanie każdej z umów miał otrzymać wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami § 4. W przypadku umowy z dnia 16 września 2013r. wynagrodzenie wynosiło 20.000 zł brutto i było płatne w 2 ratach: 12.000 zł brutto i 8.000 zł brutto. Natomiast w przypadku umów z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r. kwota wynagrodzenia to było 22.000 zł brutto, płatne w 3 ratach: 12.000 zł i dwa razy po 5.000 zł. W każdej umowie (§ 5) zawarto również postanowienia dotyczące odpowiedzialności zainteresowanego za niewywiązywanie się lub nienależyte wywiązanie się przez niego z zobowiązań umowy (umowy o współpracy z dnia 16 września 2013r., z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r., k. 2681 – 2753 tom V akt kontroli).

T. K. realizował zajęcia zgodnie ze stworzonymi przez siebie projektami scenariusza w każdej edycji programu oraz zgodnie z umowami o współpracy zawieranimi z Fundacją. Prowadzone przez niego zajęcia, zgodnie ze stworzonym przez niego scenariuszem, były związane z ćwiczeniami sportowo tanecznymi, zwinnościowo – akrobatycznymi i akrobatyką widowiskową. Praca była oceniana przez dzieci w formie ankiety, bądź poprzez samą obecność na zajęciach. Zajęcia odbywały się według ustalonego wcześniej harmonogramu. W każdym z okresów miała zostać przeprowadzona minimalna ilość zajęć (formularze zgłoszeniowe zainteresowanego, k. 2761 – 2769 tom V akt kontroli).

Do udziału w programie (...) zgłosiła się również D. M. instruktorka taekwondo (...) i pływania, mistrzyni Polski w taekwondo w 2000r., finalistka Otwartego Międzynarodowego Turnieju w (...) w Holandii w 2002r., finalistka mistrzostw Polski w T. w 1999r., finalistka pucharu Polski w T. w 1999r., finalistka otwartych mistrzostw Polski w 2000r., finalistka międzynarodowych zawodów T. w 2001r., finalistka akademickich mistrzostwa Polski w T. w 2002r., posiadająca tytuł magistra wychowania fizycznego w specjalności nauczycielskiej (formularze zgłoszeniowe zainteresowanej do Programu Kumulacji (...), k. 3527 – 3535 tom VII akt kontroli, kopia dyplomu (...) w P. i kopia legitymacji instruktorskich, k. 3537 tom VII akt kontroli).

Po zakwalifikowaniu się do programu (...) D. M. zawarła z Fundacją (...) umowę o współpracy z dnia 5 września 2014r. W preambule umowy wskazano, że strony podejmują współpracę na zasadach określonych w umowie w związku z realizacją programu (...) przez Fundację (...), zgłoszeniem prowadzącego swojego scenariusza zajęć sportowych z młodzieżą w wieku gimnazjalnym oraz zakwalifikowaniem tego projektu do realizacji. Przedmiotem każdej z umów (§ 1) było powierzenie przez Fundację (...) (Organizatora) D. M. (Prowadzącej) realizacji zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach Programu (...) według Autorskiego Projektu Prowadzącego. Za wykonanie umowy zainteresowana miała otrzymać wynagrodzenie zgodnie z postanowieniami § 4 w wysokości 22.000 zł brutto, płatne w 3 ratach: 12.000 zł oraz dwa razy po 5.000 zł. W § 5 umowy zawarto również postanowienia dotyczące odpowiedzialności zainteresowanej za niewywiązywanie się lub nienależyte wywiązanie się przez nią z zobowiązań umowy (umowa o współpracy z dnia 5 września 2014r., k. 3517 – 3523 tom VII akt kontroli).

D. M. realizowała zajęcia zgodnie ze stworzonym przez siebie projektem scenariusza oraz zgodnie z umową o współpracy zawartą z Fundacją. Prowadzone przez nią zajęcia, zgodnie ze stworzonym scenariuszem, były związane z nauką samoobrony, techniką taekwondo, a także obejmowały ćwiczenia nawiązujące do wydolności, np. marszobieg. W trakcie realizacji zajęć nie było nadzoru ze strony Fundacji. Fundacja nie narzucała niczego poza wywiązaniem się z liczby godzin ustalonej w umowie o współpracy. D. M. na podstawie umowy o współpracy przenosiła na Fundację prawa autorskie do scenariusza, który był zawarty w formularzu zgłoszenia. Innego nie tworzyła. Składała do Fundacji również sprawozdania z wykonanych zajęć, a następowało to w połowie i pod koniec realizacji umowy o współpracy (zeznania zainteresowanej D. M., k. 211 – 213 a.s.).

W przypadku każdej z umów zawieranych przez Organizatora z Prowadzącymi, zobowiązania zainteresowanych (Prowadzących) określał § 2 pkt 1 umowy, które obejmowały m.in. następujące czynności:

- udział w jednodniowym szkoleniu organizowanym przez Organizatora, które miało na celu wdrożenie w podstawowe zasady realizacji programu, takie jak sposób rekrutacji, prowadzenie spotkań z rodzicami, system rozliczeń, sprawozdawczość itp.;
- udział w evencie sportowym inaugurującym Program na Torze W. Konnych S., polegający na poprowadzeniu animacji sportowych dla dzieci i młodzieży (w sposób zaproponowany w formularzu zgłoszeniowym, stanowiącym załącznik nr 2 do umowy lub inny, wskazany przez Organizatora);
- nawiązanie współpracy ze szkołami gimnazjalnymi, klubami sportowymi, jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami (...) i animatorami O. lub osobami zarządzającymi infrastrukturą sportową w regionie, w którym będzie realizowany Autorski Projekt, lokalnymi mediami celem zapewnienia odpowiednich warunków logistycznych do realizacji Autorskiego Projektu, rekrutacji uczestników i promocji Autorskiego Projektu;

- przeprowadzenie minimum jednego spotkania edukacyjnego dla rodziców młodzieży w wieku gimnazjalnym w szkole, z którą Prowadzący będzie współpracował przy realizacji projektu;
- przekazanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych rodzicom młodzieży uczącej się w szkole lub klubie sportowym, z którymi Prowadzący będzie współpracował przy realizacji Autorskiego Projektu oraz przekazania im materiałów edukacyjnych i informacyjnych dostarczonych przez Fundację;
- przeprowadzenie rekrutacji uczestników prowadzonych przez siebie zajęć sportowych;
- niezwłoczne informowanie Organizatora o zmianach w harmonogramie Autorskiego Projektu;
- przeprowadzenie cyklu bezpłatnych zajęć dla młodzieży zgodnie z Autorskim Projektem i jego harmonogramem i aktywne uczestnictwo we wszystkich zajęciach;
- przeprowadzenie co najmniej 5 zajęć dla młodzieży, na ogólnodostępnej strukturze (np. na boisku O.), chyba, że w miejscowości, w której odbywają się zajęcia nie ma ogólnodostępnej infrastruktury sportowej, o czym Prowadzący zamieścił informację w formularzu zgłoszeniowym;
- przeprowadzenie jednych zajęć pokazowych z młodzieżą gimnazjalną we wskazanej przez Organizatora szkole lub wzięcie udziału w evencie sportowym na zakończenie programu w miejscu i terminie wskazanym przez Organizatora;
- przeprowadzenie dwóch ankiet ewaluacyjnych z młodzieżą uczestniczącą w zajęciach sportowych (w trakcie pierwszych i ostatnich zajęć sportowych), w tym wydrukowanie ankiet według przekazanego przez Organizatora wzoru i przesłanie wypełnionych ankiet na adres Organizatora w terminie 5 dni roboczych od dnia przeprowadzenia każdej z ankiet;
- sporządzanie dokumentacji potwierdzającej realizację zajęć składającą się z minimum 20 zdjęć poglądowych (każde z innych zajęć sportowych) oraz list obecności młodzieży uczestniczącej w poszczególnych zajęciach;
- zebranie od osób biorących udział w zajęciach wypełnionych i podpisanych formularzy z oświadczeniem o braku przeciwwskazań zdrowotnych do udziału dziecka w zajęciach oraz ze zgodą na: uczestnictwo dziecka w zajęciach, przetwarzanie danych osobowych, wykorzystanie wizerunku wg wzoru przekazanego przez Organizatora;
- umożliwianie Organizatorowi lub jego upoważnionym przedstawicielom obserwowania i monitorowania realizacji Autorskiego Projektu, w tym uczestnictwa w zajęciach;
- sporządzenie sprawozdania częściowego z realizacji Autorskiego Projektu, wg formularza stanowiącego Załącznik nr 5 do Umowy i przekazanie go Organizatorowi wraz z dokumentacją z realizacji I etapu Autorskiego Projektu do ustalonego dnia;
- sporządzenie sprawozdania końcowego z realizacji Autorskiego Projektu, wg formularza stanowiącego Załącznik do umowy i przekazanie go Organizatorowi wraz z dokumentacją z realizacji Autorskiego Projektu;
- uzupełnienie Autorskiego Projektu zajęć sportowych o wnioski płynące z przeprowadzonych zajęć i przekazanie go Organizatorowi;
- ponoszenie we własnym zakresie wszelkich kosztów związanych z realizacją Autorskiego Projektu w szczególności związanych z wynajmem sali, zakupem sprzętu sportowego, drukiem ankiet i formularzy, przesyłkami pocztowymi, transportem;
- uczestnictwo w działaniach Organizatora i/lub partnerów Programu, w tym w szczególności podejmowanych przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, dotyczących Programu i/lub aktywizowania sportowego młodzieży, takich jak np. prowadzenie zajęć pokazowych, udział w konferencjach prasowych itp.;

- przestrzeganie zapisów Regulaminu Programu

(umowy o współpracy: z dnia 16 września 2013r., z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r., k. 2681 – 2753 tom V akt kontroli; z dnia 5 września 2014r., k. 3517 – 3523 tom VII akt kontroli; z dnia 5 września 2014r. oraz z dnia 29 sierpnia 2015r., k. 1803 - 1841 tom IV akt kontroli; z dnia 16 września 2013r., k. 1749 – 1754 tom IV akt kontroli; z dnia 16 września 2013r. oraz z dnia 5 września 2014r., k. 317 – 355 tom I akt kontroli).

Pismem z 11 maja 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił Fundację (...) o zamiarze wszczęcia kontroli w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacania tych świadczeń oraz dokonywania rozliczeń z tego tytułu, prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych do celów ubezpieczeń społecznych. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że umowy o współpracy zawierane między Fundacją a osobami, które brały udział w programie (...) stanowiły umowy o świadczenie usług. Po zakończeniu kontroli, sporządzeniu z niej protokołu oraz rozpatrzeniu zastrzeżeń Fundacji, organ rentowy pismami z 8 grudnia 2017 roku wszczął postępowanie w sprawie złożenia korekt dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych z tytułu zatrudnienia na podstawie umów cywilno-prawnych, które zostało zakończone wydaniem w dniu 10 stycznia 2018 roku szeregu decyzji w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz ustalenia podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia osób realizujących dla Fundacji (...) umowy o współpracy (zawiadomienie o wszczęciu kontroli z 11 maja 2017 roku, k. 5 akt kontroli - tom I; protokół kontroli, k. 7917-8010 akt kontroli tom XIII; zastrzeżenia do ustaleń kontroli, k. 7037-8072 akt kontroli). W dniu 10 stycznia 2018r. ZUS(...) Oddział w W. wydał decyzje:

- nr (...), w której stwierdził, że P. B. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r. oraz od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. jako zlecenioborca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niego podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne;

- nr (...), w której stwierdził, że A. J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r. jako zlecenioborca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne;

- nr (...), w której stwierdził, że M. J. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. oraz od 29 sierpnia 2015r. do 30 czerwca 2016r. jako zlecenioborca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niego podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne;

- nr (...), w której stwierdził, że T. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 16 września 2013r. do 30 kwietnia 2014r., od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. oraz od 29 sierpnia 2015r. do 30 czerwca 2016r. jako zlecenioborca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niego podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne;

- nr (...), w której stwierdził, że D. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 5 września 2014r. do 30 czerwca 2015r. jako zlecenioborca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niej podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne (decyzje ZUS z 10 stycznia 2018r. – akta rentowe).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 15 czerwca 2018r. wydał decyzję nr (...), którą zmienił wcześniejszą decyzję dotyczącą T. K. z dnia 10 stycznia 2018r. w części dotyczącej okresu podlegania ubezpieczeniom w

ten sposób, że T. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 8 września 2015r. do 11 listopada 2015r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niego podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i na ubezpieczenie zdrowotne (decyzja ZUS z 15 czerwca 2018r. - akta rentowe).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zeznań świadków: E. G. i E. B. oraz zainteresowanych: D. M. i M. J., a także w oparciu o dokumenty dołączone do akt rentowych i akt kontroli ZUS.

Dokumenty, które nie były kwestionowane przez strony, nie budziły wątpliwości w zakresie ich autentyczności, a także odnośnie okoliczności, na które wskazują. Sąd ocenił je więc jako wiarygodne i na ich podstawie dokonał ustaleń faktycznych, które nie były w zasadzie sporne w procesie.

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadków: E. G. i E. B. odnośnie przedstawianych przez nie okoliczności dotyczących celu, specyfiki oraz zasad realizacji programu (...) organizowanego przez odwołującą się Fundację. Podane przez świadków informacje były zbieżne z informacjami wynikającymi z regulaminu programu (...), z umów o współpracy i formularzy zgłoszeniowych, a także pokrywały się z informacjami, jakie w ww. zakresie przedstawili zainteresowani D. M. i M. J.. Ich zeznania Sąd również ocenił jako zasługujące na wiarę. Zainteresowani w sposób spójny i odpowiadający treści dokumentów przedstawili informacje dotyczące ich udziału w edycjach programu (...). Były one również zbieżne z tym co zaprezentowali świadkowie, Sąd zatem nie miał podstaw, by zeznaniom ww. zainteresowanych odmówić wiarygodności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Postępowanie zainicjowane odwołaniem Fundacji (...) od decyzji z dnia 10 stycznia 2018r., nr (...), w części, w której organ rentowy zaspokoił roszczenie, podlegało umorzeniu. Art. 477¹³ § 1 k.p.c. stanowi, że zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W rozpatrywanej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wydając decyzję z dnia 15 czerwca 2018r., nr (...), w części uwzględnił żądanie strony odwołującej się. Dokonał bowiem zmiany wcześniejszej decyzji dotyczącej T. K. w części dotyczącej okresu podlegania ubezpieczeniom w ten sposób, że przyjął, że T. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 8 września 2015r. do 11 listopada 2015r. jako zleceniobiorca u płatnika składek Fundacja (...) i ustalił dla niego podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i ubezpieczenie zdrowotne. Wobec tego, na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c., we wskazanym zakresie należało umorzyć postępowanie, o czym Sąd orzekł w pkt 1 wyroku.

Analizując w dalszej kolejności odwołania Fundacji (...) od zaskarżonych decyzji, które podlegały rozpoznaniu łącznie, Sąd nie podzielił argumentacji zaprezentowanej w odwołaniach, przyjmując ich bezzasadność.

Tytułem wstępu należy przypomnieć, że spór zainicjowany odwołaniami dotyczył kwestii podlegania przez zainteresowanych P. B., A. J., M. J., T. K. i D. M. ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek Fundacja (...), w związku z wykonywaniem pracy na podstawie umów zlecenia. Kwestionując powyższe stanowisko odwołująca się Fundacja wskazała, że zainteresowani współpracowali z Fundacją w ramach umów o dzieło i nie wykonywali pracy na jej rzecz na zasadach umów zlecenia, bowiem przedmiotem umowy nie było wykonanie szeregu powtarzających się czynności sportowych, trenerskich, lecz opracowanie autorskiego scenariusza cyklu zajęć sportowych wraz z jego realizacją jako całości.

W związku z powyższym Sąd analizował, czy organ rentowy prawidłowo uznał, że zainteresowani wykonywali pracę na podstawie umów zlecenia.

Zgodnie z art. 353¹ k.c. strony zawierające umowę mogą - co do zasady - ułożyć stosunek prawny według swojego uznania. Swoboda stron przy zawieraniu umów nie jest jednak nieograniczona, gdyż jej granice stanowią właściwość (natura) stosunku prawnego, ustawa oraz zasady współżycia społecznego. Oznacza to, że strony są zobligowane do przestrzegania zasadniczych elementów stosunku zobowiązaniowego, czyli jego części składowych, które decydują o istocie tworzonego węzła prawnego. Zasadom wykładni określonym w art. 65 § 2 k.c. podlega także kwalifikacja prawna umowy wyrażona w nadanej jej przez strony nazwie. Nie ma ona jednak charakteru przesądzającego, gdyż decydująca jest rzeczywista istota umowy determinowana jej treścią, zgodnym zamiarem stron i celem umowy, a nie jej nazwa, która niejednokrotnie może nie oddawać natury łączącego strony stosunku prawnego. Inaczej rzecz ujmując, skoro wola stron nie może zmieniać ustawy, to strony nie mogą nazwać umową o dzieło zobowiązania, którego przedmiotem nie jest dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. Okoliczność, że strony umowy określiły łączący je stosunek prawny jako umowę o dzieło, eksponując w ten sposób jej charakter, nie jest zatem elementem decydującym samodzielnie o rodzaju zobowiązania, które ostatecznie - z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy - określa sąd.

Dla oceny, że zawarto umowę o dzieło, nazywaną również umową o "rezultat usługi" - co odróżnia ją od umowy o świadczenie usług, której przedmiotem jest sama usługa polegająca na wykonywaniu określonych czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie - konieczne jest, aby działania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lipca 2013r., II UK 402/12, LEX nr 1350308 oraz 12 sierpnia 2015r., I UK 389/14, LEX nr 1816587 i powołane w nich orzeczenia). Jeżeli zatem umowa przynosi konkretny rezultat w niej oznaczony, to tylko ten rezultat, a nie czynności do niego prowadzące, stanowi przedmiot umowy stron (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013r., II UK 39/13, LEX nr 1378531). W orzecznictwie podkreśla się również, że art. 627 k.c. wskazuje tylko na potrzebę "oznaczenia dzieła", przez co dopuszcza określenie świadczenia ogólnie w sposób nadający się do przyszłego dookreślenia na podstawie wskazanych w umowie podstaw lub bezpośrednio przez zwyczaj bądź zasady uczciwego obrotu (art. 56 k.c.). Przedmiot umowy o dzieło może być zatem określony w różny sposób i różny może być stopień dokładności tego określenia, pod warunkiem, że nie budzi wątpliwości, o jakie dzieło chodzi. Przedmiot umowy o dzieło jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez zamawiającego w momencie zawierania umowy, którego ramy czasowe wyznacza powierzenie wykonania i wykonanie dzieła. Dzieło jest wytworem, który w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy. Poza tym dzieło powinno stanowić rezultat samoistny, który z chwilą ukończenia staje się niezależny od osoby twórcy i może stanowić samodzielny byt posiadający autonomiczną wartość w obrocie prawnym. Przyszły rezultat stanowiący przedmiot umowy o dzieło musi być zatem z góry przewidziany i określony (oznaczony) na podstawie wskazanych w umowie podstaw, co może nastąpić nie tylko poprzez zastosowanie metod opisowych, ale także przez odwołanie się do dostarczonej przez zamawiającego dokumentacji technicznej, projektów czy rysunków. Taka indywidualizacja przedmiotu umowy ma istotne znaczenie dla oceny odpowiedzialności przyjmującego zamówienie z tytułu ewentualnych wad dzieła (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2016r., I UK 313/15, LEX nr 2111409; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 kwietnia 2018r., II UK 315/17, LEX nr 2488070).

W odróżnieniu od umowy o dzieło, umowa zlecenia oraz umowa o świadczenie usług są umowami starannego działania. Choć zakładają one dążenie do osiągnięcia pewnego rezultatu, to jednak działający z zachowaniem należytej staranności zleceniobiorca - w razie niezrealizowania celu umowy - nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania. Umowa zlecenia nie akcentuje konkretnego rezultatu jako koniecznego do osiągnięcia. Nie wynik, lecz starania w celu osiągnięcia tego wyniku są elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia, tj. elementem przedmiotowo istotnym. Natomiast przez umowę o dzieło, zgodnie z art. 627 k.c., przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Wykonanie dzieła oznacza zatem określony proces pracy lub twórczości o możliwym do wskazania momencie początkowym i końcowym, którego celem jest doprowadzenie do efektu ustalonego przez strony w momencie zawierania umowy (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11 kwietnia 2018r., III AUa 106/18). W związku z tym nie można uznać za dzieło czegoś, co nie odróżnia się w żaden sposób od innych występujących na rynku rezultatów pracy - materialnych bądź

niematerialnych, gdyż wówczas zatraciłby się indywidualny charakter dzieła. Dzieło nie musi wprawdzie być czymś nowatorskim i niewystępującym jeszcze na rynku, jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego. Trzeba też mieć na względzie, że stosunek prawny wynikający z umowy o dzieło nie ma charakteru zobowiązania trwałego (ciągłego). Stanowi zobowiązanie do świadczenia jednorazowego i to po obu stronach tego stosunku zobowiązaniowego. Zarówno świadczenie zamawiającego jak i wykonawcy dzieła uznawane są za świadczenia jednorazowe, a jego ramy czasowe wyznacza powierzenie wykonania i wykonanie dzieła. Czas ten jest zatem z zasady warunkowany właściwościami samego dzieła i determinowany przez jego wykonawcę, a nie zamawiającego. Jednym z kryteriów umożliwiających odróżnienie umowy o dzieło od umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2017r., II UK 551/16). Jako jeden z przykładów umowy, która nie może być kwalifikowana jako umowa o dzieło, wskazuje się w orzecznictwie umowę o przeprowadzenie cyklu wykładów (zajęć dydaktycznych) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013r., II UK 115/13).

W rozpatrywanej sprawie Sąd Okręgowy ustalił, że umowy zawierane pomiędzy Fundacją (...) a zainteresowanymi nie mają cech charakterystycznych dla umowy o dzieło. Są one umowami starannego działania, a ich rezultat nie ma postaci materialnej lub niematerialnej. Zainteresowani przeprowadzali bowiem z należytą starannością zajęcia sportowe dla dzieci, pokazywali różne ćwiczenia, sami decydowali jakie ćwiczenia będą kolejno wykonywane przez dzieci, a wszystko to odbywało się na podstawie sporządzonego wcześniej scenariusza zajęć. Nie umawiali się jednak na osiągnięcie przez dzieci określonych rezultatów. Zajęcia miały charakter typowo ogólnorozwojowy, ponieważ dla większości dzieci był to pierwszy kontakt ze sportem, miały więc na celu zachęcenie dzieci do aktywności fizycznej. Ich ocena dokonywana była przez dzieci w formie ankiety, bądź poprzez samą obecność na zajęciach.

Z powyższego wynika, że sposób wykonania umów zawartych przez zainteresowanych ani ich treść nie odpowiada więc unormowaniom art. 627 i nast. k.c. Przede wszystkim przedmiot umów zawartych przez zainteresowanych z odwołującą się Fundacją, a więc realizacja zajęć sportowych dla młodzieży w wieku gimnazjalnym w ramach programu (...) i według Autorskiego Projektu, nie stanowi konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu (dzieła). Są to powtarzające się czynności czysto faktyczne, które nie mogły i ostatecznie nie przybrały postaci zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Za taki rezultat nie można uznać aktywizacji młodzieży ani Autorskiego Projektu (scenariusza) przygotowanego przez każdego z zainteresowanych. Tenże scenariusz był załącznikiem do umowy o współpracy, którą strona odwołująca się kwalifikuje jako umowa o dzieło, a zatem nie był przedmiotem tej umowy czy też dzieła, które na jej podstawie miałyby powstać. Z zeznań zainteresowanych i świadków wynika, że do stworzenia takiego scenariusza doszło wcześniej, tj. na etapie zgłoszenia do konkursu. Już ta okoliczność wyklucza zatem przyjęcie, że taki scenariusz stanowił dzieło, a wynika to z tego, że dziełem jest konkretny rezultat w umowie oznaczony, a nie czynności do niego prowadzące (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 września 2013r., II UK 39/13, LEX nr 1378531). Scenariusz natomiast był jednym z elementów czy etapów prowadzących do wyboru konkretnego Prowadzącego i poprzedzał zawsze podpisanie umowy na przeprowadzenie cyklu zajęć. Może być więc rozpatrywany jedynie w kategoriach działań, które mogłyby prowadzić do powstania określonego dzieła, gdyby takie w umowach o współpracy określono. Tak się jednak nie stało, bo wskazane umowy mające za przedmiot przeprowadzenie zajęć sportowych, nie spełniają wymogów z art. 627 k.c. Zainteresowani, wykonując określone w umowie czynności, mieli jedynie zachować należytą staranność i zrealizować obowiązki wynikające z § 2 umowy o współpracy. Ich wynagrodzenie nie było uzależnione od konkretnego wyniku, czy też rezultatu, taki bowiem nie został w ogóle określony.

Podobne stanowisko odnośnie umowy dotyczącej systematycznego wykonywania czynności sportowych lub trenerskich - za okresowo wypłacanym wynagrodzeniem - wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lipca 2014r. (II UK 496/13). Wskazał w nim, że taka umowa powoduje, co do zasady, obligatoryjne objęcie ubezpieczeniem społecznym na podstawie umowy o świadczenie usług (art. 6 ust. 1 pkt 4 u.s.u.s.). Jednocześnie podkreślił, że teoretycznie można wyobrazić sobie sytuację, że strony zawrą umowę dotyczącą osiągnięcia konkretnego celu sportowego (np. zajęcia pierwszego miejsca w rozgrywkach ligowych) i wypłaty wynagrodzenia po zrealizowaniu

takiego rezultatu, co mogłoby zostać zakwalifikowane jako umowa o dzieło. Jednak w rozpatrywanej sprawie do takich ustaleń nie doszło, wobec czego umowy mające za przedmiot tylko przeprowadzenie cyklu zajęć sportowych, mimo że wiążące się z różnymi obowiązkami zainteresowanych (np. przeprowadzenie rekrutacji, określona w umowie liczba zajęć, przeprowadzenie ankiet ewaluacyjnych, sporządzenie sprawozdania częściowego i końcowego itp.) nie miały prowadzić i faktycznie prowadziły do powstania określonego dzieła. Przypomnieć należy, że takim dziełem może być tylko coś, co odróżnia się od innych występujących na danym rynku rezultatów pracy - materialnych bądź niematerialnych. Wprawdzie nie musi być czymś nowatorskim i niewystępującym jeszcze na rynku, jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego. W rozważanym przypadku w żadnej z analizowanych umów o współpracy nie określono jako przedmiotu umowy o dzieło pewnego, weryfikowalnego i jednorazowego rezultatu, zdefiniowanego przez zamawiającego w momencie zawierania umowy, który zostałby w niej z góry przewidziany i określony w sposób wskazujący na jego indywidualne cechy. Z tego wynika również brak możliwości przeprowadzenia w przypadku ww. umów sprawdzianu na wady fizyczne dzieła. Skoro dzieło nie zostało prawidłowo określone, to trudno rozstrzygnąć co miałyby sprawdzać i na czym polegać taki sprawdzian.

W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości, że czynności będące przedmiotem analizowanych umów nie były czynnościami przynoszącymi konkretny rezultat, możliwy do obiektywnej weryfikacji. Nie jest możliwe określenie jaki rezultat materialny (rzecz czy zespół rzeczy) lub niematerialny - miały powstać w efekcie wykonywania tychże czynności. Ponadto czynności wykonywane przez zainteresowanych stanowiły w istocie zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa podczas zajęć grupowych, a także pokazywanie grupie dzieci ćwiczeń w ramach scenariusza dotyczącego dziedziny każdej z osób zainteresowanych. Wykonywanie takich czynności w oparciu o umowy o dzieło nie miało charakteru incydentalnego, bowiem odbywało się systematycznie na podstawie harmonogramów. Przy tym nie wykazano, by jakiegokolwiek zobowiązania będące po stronie Prowadzącego były weryfikowane, poza obecnością dzieci na zajęciach, nie wiadomo również jakie konsekwencje miały sporządzane przez zainteresowanych sprawozdania z zajęć oraz ankiety anonimowe wypełniane przez uczestników, ponieważ nikt nie informował o ich wynikach. Powyższe, zdaniem Sądu, wskazuje na zobowiązanie się zainteresowanych jedynie do starannego działania. Nadto, przeciwko uznaniu przedmiotowych umów za umowy o dzieło przemawia fakt, iż nie istnieje możliwość poddania kontroli efektów pracy zainteresowanych pod kątem osiągnięcia konkretnego, zindywidualizowanego rezultatu. Z materiału dowodowego nie wynika, aby wykonywana praca poddawana była przez Fundację szczegółowej weryfikacji. Wypłata wynagrodzenia odbywała się w określonej z góry wysokości i w z góry ustalonych transzach.

W ocenie Sądu Okręgowego, strony nie przedstawiły również wiarygodnych dowodów na wykonanie dzieła. Skoro zaś umowa o dzieło jest umową rezultatu, to wykonawca dzieła musi mieć możliwość przedstawienia finalnego efektu swojej pracy i za tę pracę winien ponosić osobiście odpowiedzialność. W tym kontekście Sąd zwrócił uwagę, że "dzieło" zawsze musi być jednorazowym efektem, zindywidualizowanym już na etapie zawierania umowy i możliwym do jednoznacznego zweryfikowania po wykonaniu. Z taką definicją, co do zasady nie koresponduje więc wykonywanie powtarzalnych czynności. Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do wymiernego efektu, nie może być rozumiany jako jednorazowy rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 lutego 2013r., sygn. akt III AUa 714/12, Lex nr 1322060).

W tym stanie rzeczy, stosownie do treści art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy oddalił odwołania płatnika składek od decyzji z dnia 10 stycznia 2018r. oraz od decyzji z dnia 15 czerwca 2018r. jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W rozpatrywanej sprawie stroną przegrywającą była odwołująca się Fundacja, którą Sąd obciążył z racji tego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego.

Sąd ustalając wysokość tychże kosztów miał na uwadze, że do sprawy o sygn. VII U 303/18 zostało dołączonych pięć innych spraw, a każda z nich – pomimo dokonania połączenia na podstawie art. 219 k.p.c. – była wciąż sprawą samodzielną. Połączenie - na podstawie art. 219 k.p.c. - kilku oddzielnych spraw w celu ich łącznego rozpoznania lub

także rozstrzygnięcia jest bowiem tylko zabiegiem technicznym, który nie prowadzi do powstania jednej nowej sprawy, nie pozbawia połączonych spraw ich odrębności i nie zmienia faktu, że łącznie rozpoznawane i rozstrzygane sprawy są nadal samodzielnymi sprawami. W konsekwencji, w razie połączenia przez sąd kilku spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, zwrot kosztów procesu przysługuje stronie odrębnie w każdej z połączonych spraw (postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012r., I Cz 164/11, Lex nr 1254636).

Powołany pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy, który jest utrwalony w orzecznictwie i który Sąd Okręgowy w pełni podziela, w przedmiotowej sprawie musiałby spowodować zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego odrębnie w każdej ze spraw, w wysokości uzależnionej od wartości przedmiotu sporu. Sprawa o wysokość podstawy wymiaru składek rodzajowo jest bowiem najbardziej zbliżona do sprawy o podleganie ubezpieczeniom społecznym, a w tych sprawach koszty zastępstwa procesowego ustala się właśnie od wartości przedmiotu sporu (uchwała 7 sędziów z dnia 20 lipca 2016r., III UZP 17/15, mająca moc zasady prawnej). Z kolei wartością przedmiotu sporu - jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego - jest różnica pomiędzy wysokością składki wskazywaną (zapłaconą) przez odwołującego się i składką należną, ustaloną w zaskarżonej decyzji za sporny okres (por. postanowienia z dnia 17 kwietnia 2009r., II UZ 12/09, OSNP 2010, nr 23-24, poz. 301; z dnia 26 stycznia 2011r., II UK 190/10, LEX nr 786391; z dnia 7 kwietnia 2010r., I UZ 8/10, niepublikowane i z dnia 24 maja 2012r., II UZ 16/12, LEX nr 1222163).

Powyższe oznacza, że Sąd musiałby - stosując rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018r. poz. 265 j.t.), obowiązujące w dacie złożenia odwołań - ustalić osobno koszty zastępstwa procesowego w sprawie dotyczącej P. B., A. J., M. J., D. M. oraz w dwóch sprawach dotyczących T. K., a następnie je zsumować.

Sąd zastosował jednak art. 102 k.p.c., który pozwala od strony przegrywającej zasądzić albo część kosztów, albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W rozpatrywanym przypadku szczególną okolicznością, o jakiej mowa w cytowanym przepisie, uzasadniającą ograniczenie kosztów zastępstwa procesowego, jest to, że organ rentowy wydał wiele decyzji, dotyczących odrębnie każdego zainteresowanego, podczas gdy wynikiem toczącego się postępowania w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jednego pracodawcy (czy też podmiotów współpracujących na podstawie umów innego rodzaju), powinna być jedna decyzja skierowana do płatnika składek jako jedynego dłużnika. W takiej sytuacji, kiedy wydano wiele decyzji doszło do zwielokrotnienia kosztów, choć jeśli chodzi o koszty zastępstwa procesowego, to nie w takim rozmiarze, by zasadne było obliczanie ich w każdej ze spraw osobno, tym bardziej, że sprawy – choć dotyczą różnych ubezpieczonych, są w istocie jednorodnej i zawierają po stronie Zakładu tożsamą argumentację.

W wyroku z dnia 11 maja 2012r. Sąd Najwyższy wyraził podobne stanowisko. Wskazał, że wydanie przez organ rentowy wielu decyzji dotyczących wysokości podstawy składek na ubezpieczenie społeczne osobno do każdego ubezpieczonego (pracownika tego samego pracodawcy) nie powinno przekładać się na zwielokrotnienie kosztów zastępstwa procesowego strony (I UZ 17/12, OSNP 2013/11-12/141). W podobny sposób do kwestii kosztów zastępstwa procesowego w sprawach połączonych ustosunkował się Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 3 listopada 2015r., w którym wyjaśnił, że wynikiem postępowania toczącego się w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jednego pracodawcy powinna być jedna decyzja skierowana do płatnika składek, jako jedynego dłużnika. Wydanie wielu decyzji (dotyczących każdego zainteresowanego pracownika z osobna) jest zabiegiem czysto technicznym i nie powinno się przekładać na zwielokrotnienie kosztów pomocy prawnej udzielonej stronom. W takiej sytuacji nakład pracy pełnomocnika płatnika we wszystkich sprawach nie jest o wiele większy, niż gdyby prowadzona była jedna sprawa z udziałem wszystkich zainteresowanych. Taka niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawłości sprawy i nakładu pracy pełnomocnika, przy uwzględnieniu przedmiotu sporu oraz przebiegu postępowania sądowego, przemawia za uznaniem takiej sytuacji za wypadek szczególnie uzasadniony w rozumieniu art. 102 k.p.c. (III AUA 81/15, Lex nr 2009628).

Sąd Okręgowy mając na uwadze zaprezentowane poglądy orzecznictwa oraz stan przedmiotowej sprawy, ocenił, że orzekając o kosztach zastępstwa procesowego, należało zastosować art. 102 k.p.c. i ograniczyć wysokość tych kosztów

do takiej stawki, jaka byłaby ustalona, gdyby wszystkie połączone sprawy stanowiły od początku jedną sprawę. Wartość przedmiotu sporu, po podsumowaniu, wniosłaby w takim przypadku więcej niż 10.000 zł, ale nie więcej niż 50.000 zł, wobec czego – przy uwzględnieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, obowiązującego w dacie złożenia odwołań – koszty zastępstwa procesowego wyniosły 3.600,00 zł.

W oparciu o art. 102 k.p.c. w związku z art. 98 k.p.c. oraz na podstawie przepisów rozporządzenia z dnia 22 października 2015r., Sąd Okręgowy wskazaną kwotę zasądził od odwołującej się Fundacji na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W..

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi odwołującej się Fundacji radcy prawnemu T. N..